

Բ Ի Ի Ր Ա Կ Ն

Հ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

Ի. Բ. ՏԱՐԻ

2 ԱՆՊՏԵՄԲԵՐ 1906

ԹԻԻ 32

Գորգի Խնդրանք

ԿԸ ՇԱՏՆԱՑ

ԿԱՐԵԻՈՐ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պոլսոյ եւ Իզմիրի հրապարակներուն վրայ

×

«Խնդրանք կայ, բայց ապրանք չկայ», ըսած էինք մեր վերջին հակիրճ տեսութեան մէջ գորգի հրապարակին վրայ: Նոյնը կրնանք ըսել նաեւ այսօր: Հրապարակի վրայ ապրանքի պակասութիւնը դժուար է: Պարսկական ապրանքներու յատուկ մաքսային միջերանոցները գրէթէ թափուր են: Հազիւ քանի մը բաւթի Մուլգապատ կայ պատրաստ: Իսկ պարսկական միւս միտառած տեսակները գրէթէ կը պակսին:

Երկու ամսէ ի վեր էրզրում—Տրապզոնի ճամբով ապրանք եկած չունի: Գըղը Տիղէ-Էրզրում—Տրապզոնի ճամբով Պարսկաստանէ եկած ապրանքներուն մաքսային գործողութիւնը ներքեւ ցարդ էրզրումի մէջ կը կատարուէին, բայց Օսմ.

Կայս. Կառավարութիւնը վերջերս գորգի վաճառականութեան տեսակէտով օգտակար դատած էր որ նոյն գործողութիւնները սահմանագլխին վրայ՝ Գրգըլ Տիզէ կոչուած տեղը կատարուին այսուհետեւ, և ահա այս պատճառաւ Պարսկաստանէ եկած գորգի կարտականները ստիպուած էին նոյն տեղը կանգ առնել, որով Պարսկական ապրանքներուն ժամանումը յապաղումի կ'ենթարկուէր։ Վերջերս լսուած է որ, դոյացած համաձայնութեան մը համեմատ, մաքսային գործողութիւնք ըստ տաւջնոյն էր զրոյսումի մէջ պիտի կատարուին մինչեւ նոր տնօրինութիւն։ Ուստի կը յուսացուի որ ճամբան դադարած մեծ կարաւան մը, որ իբր 4000 ուղտէ կը բաղկանայ, ի մօտոյ Տրապիզոն ժամանէ Էրզրումի ճամբով։ Այս կարտականին մէկ մասը, իբր 200 ուղտ, պարսկական շալ, բրինձ և այլ վաճառքներէ կը բաղկանայ, իսկ մնացեալ մասը՝ պարսկական գորգերէ։ Այս ապրանքները քանի մը Պարսիկ ներածողներու կը վերաբերին մեծ մասաբ, իսկ մէկ մասն ալ, իբր 400 հակ, ուղղակի քրանքոն պիտի ըլլայ և կը վերաբերի Կիւպէնիկեան, Գարսիէօզեան և Քասթիլի տուններուն։ Աւելորդ է ըսել որ ի մօտոյ մաքսային միջերանոցները հասնելիք ապրանքներուն մեծ մասը արգէն գոց ծախուած են, այսինքն հաշուեցոյցի վերայ հարկերին այս կամ այնչափ շահով, ինչ որ գնորդին ու վաճառորդին միջեւ թաքուն կը մնայ։ Պոլիս հասնելիք ապրանքներն են գլխաւորաբար Քիլիման, Թէպրիզ, Սարուք, Կէօրէվան, Մուշգապատ ևլն., որոնց գինները 20—30 օ/0 վրայ դրած են տեղւոյն վրայ։ Գոց ծախուած ապրանքներուն գինները թէև յայտնի չեն, բայց Օսմ. ոսկիին համար 52 — 53 զրանը միջին գին բռնուած է։

Այս պարագաներուն մէջ ծախուած ապրանք մը թէև գնորդին գործին չի դար, բայց ապրանքի պահսութիւնը կ'ստիպէ զայն Պարսիկ ներածողներու կամէութեան համակերպելու։ Բախտի մեծիակ Տօզ մը պէտք է ունենալ, գոց գնուած ապրանքի մը որակին վրայ խաբուած չըլլալու համար։ Պարսիկ վաճառականները, իրենց չափազանցող բնուորութեամբ, տարապայման կը դալեն իրենց ապրանքները, բայց շատ անգամ մեծ տարբերութիւն մը կը գրանուի իրականութեան և երեւակայական գովեստներուն միջև։

Վերև յիշուած մաքսային կարգադրութիւններէն զատ, կ'ըսուի թէ Թէպրիզի մէջ քանի մը մեծ վաճառականներ համաձայնած են գորգի գիները վեր բռնելու: Ասոր համար է որ առաջուան չափ մեծ քանակութեամբ ապրանք չի հասնիր, թող որ արտադրութիւնն ալ մեծ բան մը չէ: Ամերիկա երկու տարիէ ի վեր սկսած է ծանր ապրանքներ քաջել և աւելի մեծ չափերով, որոնք առաջ չէին վնասուներ: Գալով կովկասեան տեսակներուն, ընթացիկ գործերը կը շարունակուին և գրէթէ ամէն օր վաճառումներ կ'ըլլան: Կէնճէի, Քաղաքի, Սօմաքի, Խիվայի, Պէլուճի կարեւոր բառթիւներ ծախուեցան Ամերիկայի համար: Ապրանքի առատութիւն կայ, բայց ի Խիվայի և Պէլուճի տեսակներէն:

Իզմիրէ առնուած լուրերու նայելով, գորգի հրապարակին վրայ ոգեւորութիւն կայ: Կէօրտէսէ և Տէմիրճիէ ամէն շաբթու հասած ապրանքները, որոնց քանակութիւնը միջին հաշուով 150 հալի կը հասնի, անմիջապէս կը բեռցուին Պերլինի և Վիեննայի համար: Իզմիրի գորգի մեծ վաճառատուները սէնտիքա մը կազմած են և հաւատարմի մը կը բռնեն այն բոլոր Եւրոպական գնորդներու համար, որոնք իրենց հետ կապուած են:

Կեսարական բուրդ և մետաքս գորգերու ու ճէճէմներու վրայ քիչ շատ գործ կայ, բայց ոգեւորութիւն կը պակսի: Կը յուսացուի որ ի մօտոյ աւելի կարեւոր գործեր ըլլան:

ՍԱԲՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԵԱՆՑ ՅԱՏՈՒԿ

Դրոշմատուրք

×

38.—Քօնէսըմաններու և բեռնադիրներու իւրաքանչիւր օրինակ պիտի վճարեն 1 զրչի դրոշմատուրք:

41.—Վաճառքի մը զրկուած և յանձնուած ըլլալը ծանուցանող հրամանագիրներ (օռտինօ) պիտի վճարեն 10 իարա:

44. — Մանիֆէսթօներու վաւերացուած օրինակները, զորս շոգենաւային ընկերութիւնք ըստ օրինի պարտաւոր են Մաքսային վարչութեան յանձնել, պիտի վճարեն 3 շրջ., թէ՛ պահուին և թէ ետ արուին:

45. — Շոգենաւային ընկերութեանց և կամ անոնց փոխանորդներուն կողմէ շոգենաւերէ մաս մաս մաքսատուն ելած վաճառքներու ցանկեր (շիսթա) կը վճարեն 10 փարա:

46. — Իսկ 1 շրջ. պիտի վճարեն ցանկերը այն վաճառքներուն, որոնք մաքսային յիշարանոցները յանձնուած չեն:

57. — Ծովային արկածներու տեղեկագիրներ պիտի վճարեն 3 շրջ.:

53. — Պաշտօնական շրջանակներու արուած աղերսագիրներ, տեղեկագիրներ, յայտագիրներ, յիշատակագիրներ ևլն. պիտի վճարեն 1. շրջ.:

71. — Մասնաւոր անհատներու կողմէ պաշտօնական շրջանակներու արուած ամէն տեսակ վկայագիրներ ու վաւերագիրներ կը վճարեն երկու շրջ.:

76. — Վաճառքի մը արտագրուած ու արտածուած վայրը հաստատող վկայագիրներ պիտի վճարեն 3 շրջ.:

78. — Մաքսային վարչութեան կողմէ արուած քարտ քննութիւններ կը վճարեն 10 փարա:

99. — Պաշտօնական արձանագրութիւններու և որոշումներու օրինակներ, որոնք կը արուին մասնաւորներու խնդրանքին վրայ, պիտի վճարեն 5 շրջ.ի դրոշմատուրք:

Բ. ՀԱՏՈՒԱԾ — Համեմատական տուրք

Ա. ԳԼՈՒԻԹ — ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻՆ ՍԱԿԸ

Յ Օ Դ Ո Ի Ա Ն 41

Վերոյիշեալ ստկացոյցին և դրոշմատուրքէ զերծ ելող թուղթերու մէջ յիշուածներէն զուրտ, ինչպէս նաև ծխախոտի և ուրիշ վաճառքներու արտածութեան մուրհակներէն

դատ տալէն գրութիւն և մուրհակ, իրենց մէջ պարունակած և կամ նշանակուած թուանշաններուն արդիւնքին գումարին համեմատ գրոյմատուրքի մը ենթակայ են:

Այդ տուրքը սա եղանակաւ որոշուած է. —

100	գրուշ և ասկէ վար գումարներ պիտի վճարեն	10	փարա
100	» էն մինչեւ 1000	գրշ.	» 20 »
1000	» » » 2000	»	» 40 »
2000	» » 10,000	գրուշի գումարներուն իւրաքանչիւր 2000	գրշ. էն և 2000
գրշ. ի կոտորակներէն	40	փարա,	
10,000	էն մինչեւ 100,000	գրշ. ի գումարներու ամէն մէկ	
5000	գրշ. ի և 5000	գրշ. ի կոտորակներ	100 փարա, իսկ
100,000	էն վեր գումարներու համար իրենց տալէն մէկ	10000	գրշ. ի գումարներուն և 10,000
գրշ. ի կոտորակներուն հա-			մար 5
գրշ.	պիտի վճարեն:		

Բ. ԳԼՈՒԽ — ԱՌԵՏԲԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Յ Օ Դ Ո Ւ Ա Մ 12

Որոշ գրոյմատուրքի սակացոյցի մէջ նշանակուածներէն դուրս տուարական թուղթերը, ինչպէս ի հրամանի կամ կրողին վճարելի մուրհակներ, հրամանագիրներ, պայմանաժամով փոխգրիներ ու սրբաւթներ, որոնք գրուին և կամ քաջուին օտար երկիրներու կամ Օսմանեան կայսրութեան այն մասերուն մէջ, ուր գրողի ներկայ օրէնքը չի կիրարկուիր, համեմատական սակացոյցի 11 յօդուածին համաձայն գրոյմատուրք կը վճարեն եթէ անոնք ներկայ դրողի կանոնադիրը գործադրուող տեղի մը վրայ քաջուած ըլլան: 1 կէտին մէջ նշանակուածին նման, օտար կամ դրոյմատուրք չը կիրարկուող երկիրներու մէջ չինուած և այն կարգի երկիրներու վրայ քաջուած առևտուր, թուղթեր, եթէ գրոյմատուրքի այն կանոնադիրը կիրարկուող երկրին մէկ մասին մէջ չըջարեքին, համեմատական տուրքին կէտը պիտի վճարեն:

Այս երկու պարագաներու մէջ գրոյմատուրքը պիտի

վճարուի առաջին անգամ ստացող, ընդունող, դորձածող և կամ ղեղձողին կողմէ :

Յօդուած 13. — Մէկէ աւելի օրինակ պատրաստուած փոխգիրներուն և ուրիշ առևտր. թուղթերուն չըջաբերութեան մէջ գտնուող օրինակը միայն դրոշմատուրք կը վճարէ, և սակայն այս ալ տուրքէ զերծ կ'ըլլայ եթէ կցուած է դրոշմատուրքը արդէն վճարուած ուրիշ թուղթի մը :

Յօդուած 14. — Այն փոխգիրները, որոնց դրոշմատուրքը ներկայ կանոնագրին համաձայն չէ վճարուած և կամ փակցուած դրոշմները անոր համաձայն պաքալ չեն եղած, առևտր. օրինագրերն 76 և 78 յօդուածներուն մէջ նշանակուած փոխադարձ երաշխաւորութեան իրաւունքէն պիտի զրկուին : Այսպէս փոխգիրն ձերանթաները պիտի ազատին երաշխաւորութենէ և կրողը իր գումարը գանձելու համար քաջողին դէմ դատ բանալու կարող պիտի ըլլայ, եթէ փոխգիրը դեռ չէ ընդունուած, իսկ եթէ ընդունուած է, պիտի կրնայ փոխգիրը քաջողին և ընդունողին դէմ միայն դատ բանալ : Այսու հանդերձ եթէ փոխգիրը քաջողը հաստատէ որ փոխգիրն փոխարէնը ընդունողին զրկած է, այն տաւեն կրողը միմիայն ընդունողին դէմ լուծ իրաւունք կ'ունենայ :

Եթէ փոխգրի մը դրոշմատուրքը մասամբ վճարուի, վերոյիշեալ իրաւունքէն չի զրկուիր այն որ վճարած է դրոշմատուրքը : Նոյնպէս այդ իրաւունքէն չի զրկուիր եթէ փոխգիրներու յատուկ դրոշմէ զատ ուրիշ տեսակ դրոշմ մը փակցուի : Փոխգիրներու վերաբերեալ այս տրամադրութիւնը առևտր. ուրիշ ամէն տեսակ թուղթերու համար կը կիրարկուի :

Գ. ԳԼՈՒԽ — ՅՕԴՈՒԱԾ 13

Ծովէ և ցամաքէ փոխադրութեան և ուրիշ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ

10 փարա պիտի վճարեն ապահովագրելին մէջ նշանակուած 50 զրուշի գումարներուն համեմատ : Կոտորակները ամբողջ 50 զրուշ պիտի նկատուին :

Յօդուած 19. — Եթէ քօնէսըմաններու, բեռնադիրներու և այս կարգի փոխադրութեան ձեռնարկներու թուութեան մէջ ապահովագրութեան պայման մը կայ, անոնք պարտաւոր են վերոյիշեալ դրոշմատուրքը վճարել՝ 17—18 յօդուածներուն համաձայն, որ է ապահովագիրին վճարումը հաստատող անդորրագրին վրայ և ապահովագիրներուն մէկ օրինակէն միայն դրոշմատուրք գանձել:

ՀԱՏՈՒԱԾ Գ.

ՊԱՏԺԱԿԱՆ ԵՒ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՏՈՒԳԱՆՔԻ

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այն ամէն թուութեան, ազգերը ու մուրհակները, որոնք ներկայ կանոնագրին համաձայն դրոշմատուրք չեն վճարած, բացի դրոշմատուրքէն, պիտի հատուցանեն նաև

Որոշեալ դրոշմի վերաբերող մուրհակ, ազդ, գրութիւն

2 փարա դրոշմատուրքին համար 75 ղրշ.

2 » էն վեր մինչեւ 5 փարա 100 »

5 » » » 10 » 150 »

10 » » » 20 » 250 »

20 » » » 1 ղրշ. 300 »

1 ղրշ. էն » » 2 » 400 »

2 » » » 5 » 500 »

5 » » » 10 » 600 »

10 » » » 25 » 700 »

25 » » » 50 » 800 »

50 » » » 100 » 900 »

100 էն վեր 1000 »

Համեմատական դրոշմատուրքի վերաբերեալ մուրհակներ եւ գրութիւններ, իրենց պարունակած գումարին ամէն 100 ղրշ.ին համար 5 ղրշ. պիտի հատուցանեն: Կոտորակները 100 ղրշ. պիտի սեպուին:

Եթէ պակաս դրոշմ փակցուի, այդ պակասին համեմատութեամբ և վերոնշանակեալ քանակով տուգանք պիտի առնուի: Այս տուգանքը պիտի վճարեն կանոնագրին համաձայն դրոշմ չը փակցնող և պարտաւ չընողները, միայն թէ կրկին դրոշմի տուրք պիտի չտան:

Վ Ե Ր Զ Ա Ց Ա Ի

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻ ԿԵԱՆՔԸ

Պատասխան Բիւրակնի 28 քիւին մէջ

Հրատարակուած հարցումին

×

Պանքէրը նախ կը հաշուէ այն դումարը զոր պիտի գտնձէ Պերլինի ճամբով Լոնտոնի վրայ տնուղղակի փոխա. նակագրին վաճառումէն:—

Ք. ֆր. հնչուն	1000 £. 20 օր
100 ¹ / ₈ £. 20 օր	100 £. 8 օր
1 £. 8 օր	20 մառ.ք., 40 հնչուն
100 մառ.ք. հնչուն	101 » 3 ամսեայ
100 » 3 ամսեայ.	121 ֆր. 50 հնչուն
100 ֆր. ¹ / ₂	100 » (յնձն. ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀)

Այսինքն

$$f = \frac{1000 \times 20.40 \times 101 \times 121.50}{100^{\frac{1}{8}} \times 100^{\frac{1}{2}}} 24.878 \text{ ֆր. } 21566$$

Գիտնալով որ իր փոխանակագիրը 24,878 ֆր. 21566 պիտի արժէ կանխիկ, պանքէրը հետեւեալ կերպով կ'ընէ իր հաշիւը:—

1.—Կը փնտռէ թէ 24,878 . 21566ը քանի՞ մառ.ք կ'ընէ կանխիկ:

Ք մառ.ք կանխիկ	24,878 ֆր. 21566
121.50	100 մառ.ք. եռամսեայ
101 մառ.ք եռամսեայ	100 » կանխիկ, այսինքն

$$\text{Ք} = \frac{24.878 : 21566 \times 100 \times 100}{121.50 \times 101} = 20,273 \text{ մառ.ք. } 166 \text{ կանխիկ}$$

2.—Կը խմբագրէ հետեւեալ փոխգիրը Պերլինի վրայ—
Բարիդ, 1 Մարտ 1906 Փ. Վ. մառ.ք. 20,273, 15

Ի տեսութեան, վճարեցէք այս առաջին փոխանակագրով ի հրաման Մ. Ռէյնալդի քսան. հազար երկու հարիւր

եթանոս սուն երեք մասք և 15 ֆէնիք, արժէքը կանխիկ ստացուած և անցուցէք ի հաշիւ ըստ ծանուցման :

Առ Մ. Միւլլէր

Պանքիէ, ի Պերլին

3. — Վերջապէս Մ. Միւլլէրին կը ծանուցանէ հետեւեալ նամակով. —

«Բարիդ, 1 Մարտ 1906

Տիար Միւլլէր, պանքիէ ի Պերլին

Պատիւ ունիմ զեկուցանել ձեզ օր ի հրաման Մ. Ռէյ-նաքի և 20,273 մասք 15 ֆէնիքի գումարի մը համար փոխ-գիր մը քաշած եմ ձեր վրայ, զոր իմ հաշույս կ'անցընէք: Անշուշտ կը հաճիք պատուել ստորագրութիւնս և ձեր դըրածը գանձել, 20 օրուան փոխգրով մը, ի Լոնտոն, պանքիէ Մր. Պուլի վրայ քաշուած, 20 40 փոխանակագինով 8 օրուան և $3\frac{3}{4}\%$, ձեր սովորական $\frac{1}{2}\%$ յանձնարարողչէքը զեղչելէ ետք»:

Միւլլէր, փոխանակագիրը ներկայացուելուն պէս, կը վճարէ 20,273 մասք 15ը և յետոյ կը հաշուէ Լոնտոնի վըրայ քաշելիք 20 օրուան փոխանակագրին արժէքը:

Վճարուած 20,273, 166ին վրայ կ'աւելցնէ $\frac{1}{2}\%$ յոնձնարարողչէքը $\frac{101:3658}{20:374:5318}$ և Լոնտոնի վրայ 20 օրուան փոխգիր մը կը քաշէ, որուն գումարը սա հաշուով կը գտնէ:

Ք. £. 20 օր 20.374 մասք 5318

20.40 մասք հնչուն 1 £. 8 օր

100 £. 8 օր 100 $\frac{1}{8}$ £. 20 օր, այսինքն

$$f = \frac{20\,374,5318 \times 100 \frac{1}{8}}{20,40 \times 100} = 1000 \text{ £. } 20 \text{ օր}$$

Ուրեմն Միւլլէր ի Լոնտոն Մր. Պուլի վրայ կը քաշէ 1000 £. ի փոխգիր մը 20 օրուան զոր կը հաշուէ 20,40 փոխանակագինով, 8 օրուան և $3\frac{3}{4}\%$, որով ստացած կ'ըլլայ իր 20.374 մասք 5318ը յանձնարարողչէքով մէկտեղ

Ահաւաստի իր փոխանակագիրը. —

Պերլին, 5 Մարտ 1906

Փ. Վ. Է. 1000

Ամսոյս 25ին, վճարեցէք այս առաջին փոխգրովս Մր. Պուքորին կամ անոր հրամանին հազար սղերլինի գումարը, զոր հնչուն ստացած եմ և անցուցէք ի հաշիւ Բարիզցի Ք.ին, ըստ ծանուցման:

ՄԻԻԼԼԷՐ

Առ Մր. Պուլ

ի Լոնտոն

Պուքոր այս փոխանակագիրը ստանալով Միւլլէրի կը վճարէ 20.374 մառք 15ը և Միւլլէր այսպէս իր դրամը գանձելով կ'իմացնէ Ք.ին և ան ալ, իր կարգին, կը զեկուցանէ Մր. Պուլին ի Լոնտոն: Ահաւասիկ յիշեալ երկու նամակները:

Պերլին 5 Մարտ 1906

Տիար Ք. պանքիէ ի Բարիզ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ որ ստացած եմ ամսոյս 1 թուակիր ձեր նամակը և կը յայտնեմ որ 20.273, 15 մառքի ձեր փոխանակագիրը վճարած եմ և ձեր հրամանին համաձայն ի Լոնտոն, Մր. Պուլին վրայ 20.40 փոխանակագնով, 8 օրուան և $3\frac{5}{4}\%$, փոխանակագիր մը քաշած եմ 1000 Է.ի 20 օրուան, հաշուելով նաև $\frac{1}{2}\%$ յանձնարարողչէքս: Հաճեցէք իմացնել ձեր թղթակցին:

ՄԻԻԼԼԷՐ

Բարիզ, 7 Մարտ 1906

Տիար Պուլ, պանքիէ ի Լոնտոն

Պատիւ ունիմ ծանուցանելու ձեզ որ Մ. Միւլլէր ի Պերլին, իմ հաշույս ձեր վրայ քաշած է 1000 սղերլինի փոխգիր մը: Հաճեցէք պատուել ստորագրութիւնս, և անցընել իմ հաշուոյս:

Ընդունեցէք ևւն:

Ք.

Դատական Քրոնիկ

Ծովային Առեւտրական

Դատարան

26 ՕԳՈՍՏՈՍ

Փափուքճը օղլու Ահմէտ Բաքիմ էֆէնաիի փոխանորդ փաստաբան Բիւզանդ էֆ. աղերսագրով մը Պոլիս Մեծ Շուկայ բնակող վաճառականներէն հաճի Մուսթաֆա էֆ.է ի հրամանի մուրհակով մը ունեցած 20 ոսկի պահանջին գանձումը և կամ յիշեալ վաճառականին սնանկացուիլը խնդրած էր։ Իսկ Մուսթաֆա էֆ.ի փոխանորդը առաջին նիստին յայտարարած էր թէ Ահմէտ Բաքիմ էֆ. չորս տարի առաջ առևտր. Բ. դատարանի կողմէ սնանկացուած էր, և այս պահանջը գանձելու իրաւունք չունէր, որով աղերսագրին մերժուիլը խնդրուած էր։ Բիւզանդ էֆ. բացարձակ մերժած էր իր փոխանորդեալին սնանկացած ըլլալը, և դատարանը խնդիրն ստուգելու համար այսօրուան յետաձգած էր դատաւարութիւնը։

Այսօր (Օգոստոս 26) երկու կողմէ կանչուեցան և անոնց ներկայութեան կարգացուեցաւ Առևտր. Բ. դատարանէն եկած գրութիւն մը, ուրկէ կ'իմացուէր թէ Ահմէտ Բաքիմ էֆ. սնանկացած չէ։ Ասոր վրայ նախագահը հրաման ըրաւ հաճի Մուսթաֆա էֆ.ի ուր քսան ոսկի տրուի՝ չեքօզիքօ ընէ ու դատախազին կողմէ եղած պահանջումին պատասխանէ։ Այս պահուն յիշեալին փոխանորդ փաստաբանը աղերսագիր մը ներկայացուց, որով կը յայտարարէր թէ Ահմէտ Բաքիմ էֆ.ի վրայ 200 ոսկի պահանջը մը ունի իր փոխանորդեալը, և այս գումարին 91 ոսկին մուրհակով է և սակայն յիշեալը սնանկացած կարծելով, կ'ապաստեն որ անոր մասային կողմէ պարտուց արձանագրութեան համար կանչուին։ «Մեր տուած քսան ոսկի մուրհակին փոխարէ-

քը չենք ուրացած, այլ անոր հետ հաշուընթաց մը ունինք և այս առթիւ տուած ենք այդ մուրհակը: Բիւզանդ էֆ. առարկեց որ տրուած մուրհակին մէջ փոխարժեքն ի հաշիւ չէ արձանագրուած, այլ կանխիկ դրամ ստացայ արձանագրուած է, որով սխալ է թէ երկու կողմին մէջ գտնուած ընթացիկ հաշիւի մը համար տրուած է այդ մուրհակը:

Դատարանը խորհրդակցելով երգում առաջարկեց Ահմետ Բաքիմ էֆ. ի թէ մուրհակին փոխարէնը ի հաշիւ չէր: Յիշեալն ըրաւ երգումը և դատարանը կրկին խորհրդակցութիւն մը կատարելով երկու կողմին տուած խնդրադրոյնները միացուց և անոնց դատաւարութիւնը ուրիշ օրուան մը յետաձգեց:

×

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Բ. ԴԱՏԱՐԱՆ

26 ՕԴՈՍՏՈՍ

Տիգրան Թուրքմանի փոխանորդ փաստարան Ալէքսանեան էֆ. աղերսագիր մը տուաւ, որով Ալէքսիէ և Թանաչէ ունեցած 272 դրուշ պահանջին դանձումը կը խընդրէր: Նախագահին հարցման վրայ Ալէքսի պատասխանեց որ միայն 42 դրշ. պարտք ունի և ոչ 272, իսկ Ալէքսանեան էֆ. կրկնեց թէ 272 դրշ. պահանջ մը ունին, որ մնացած է անոնց ծախուած 80 տոկիի սոխին փոխարժէքէն և զոր կրնայ հաստատել մաքսային գործաւնութեան թուղթերով: Նախագահը յայտարարեց որ մաքսային թուղթերուն մէջ չայսինչը այնինչին վաճառք ծախեց և այսքան պարտքը մնաց» արձանագրութիւն մը չի գտնուիր, որով ուրիշ միջոց մը պէտք է գտնել հաստատելու: Ալէքսանեան էֆէնտի պնդեց թէ այդ իմաստով մաքսի թուղթ մը պիտի բերէ, եթէ չկրնայ իսկ, ուրիշ կերպով ալ հաստատելու ի վիճակի է:

Դատարանը հրաման ըրաւ ներկայացնել այդ թուղթը և դատաւարութիւնը ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

Գերման Առեւտրական Լեզուի

Բ. ՅԱՅ

Ա. ՀԱՏՈՒԱԾ

ԲԹ.

Ծանօթութիւններ .

Նախորդ դասին մէջ ըսինք որ գերման բառերը սեն ունին եւ՝ der առական, die իգական, իսկ das չեզոք բառերու որոշեալ յօդերն են, ինչպէս կը տեսնուի այս երեք յօդերէն, արականը չ, իգականը ք եւ չեզոքը օ գիրերով վերջացած են, Այս պարագան կրնանք իբր կանոն առնել եւ ըսել որ գերման բառերու առջեւ դրուած շատ մը բառեր արական չ, իգական ք եւ չեզոք օ գիրերով կը վերջանան . ինչպէս .

առական	իգական	չեզոք	
dieser	diese	dieses	— այս
jener	jene	jenes	— այն
welcher	welche	welches?	— ո՞ր
jeder	jede	jedes	— ամէն

dieser Mann (ար.) այս մարդը . diese Ware (իգ.) այս վաճառքը dieses Geschäft (չեզ.) այս գործը

jener Hafen (ար.) այն նաւահանգիստը jene Stadt (իգ.) այն քաղաքը jenes Haus (չեզ.) այն վաճառատունը

welcher Markt? (ար.) ո՞ր շուկան welche Messe? (իգ.) ո՞ր տոնավաճառը welches Land? (չեզ.) ո՞ր երկիրը

jeder Auftrag (ար.) ամէն հրաւանց jede Ausföhrung (իգ.) ամէն գործադրութիւն jedes Datum (չեզ.) ամէն քուական .

Նախորդ դասին մէջ ըսինք նաև թէ որո՞ւն կա՞ր ի՞նչ
քանի հարցումին պատասխանելու համար գերմաներէնի մէջ
der եւ das յօդերը ծէ՞ իսկ die յօդը der կ'ընենք և այս
ծեւին քերականական լեզուով սեռական հոլով կ'ըսենք Այդ-
պէս ալ, վերագրեալ չորս բառերը եւ տնոնց նման շատեր
սեռական ընելու համար իրենց վերջին երկու գիրերը պէտք
է նոյն եղանակաւ փոխել, ինչպէս.

dieser Monat այս ամիս. dieses Monats այս ամսուն.
dieses Geld այս դրամը dieses Geldes այս դրամին
diese Farbe այս գոյնը. dieser Farbe այս գոյնին:

jener Teppich այն գորգը. jenes Teppichs այն գորգին.
jenes Band այն ժապաւէնը jenes Bandes այն ժապաւէնին
jene Stunde այն ժամը jener Stunde այն ժամուն:

welcher Brief? ո՞ր նամակը welches Briefes? ո՞ր նամակին
welches Papier? ո՞ր քուղիքը welches Papier? ո՞ր քուղիին
welche Feder? ո՞ր գրիչը welcher Feder? ո՞ր գրիչին:

jeder Platz ամէն հրապարակ jedes Platzes ամէն հրա-
պարակի

jedes Dorf ամէն գիւղ jedes Dorfes ամէն գիւղի
jede Frucht ամէն պտուղ jeder Frucht ամէն պտուղի

Münich den 6 August
Մյունխեն 6 օգոստոս

Herrn

Ein	dortiges	Haus	dessen	Name	auf
Ան	դօրտիցէս	Հոս	դէսն	Նաւ	աւֆ
Մէկ	ձեռքաղաքին	տուն	որուն	անունը	վրայ
angebogenen	Zettel	bezeichnet,	übergab	uns	
անցկցուցիչին	Յէթէլ	դէպիշէր	էնդէպիշ	նա	
ներկակեալ	թուղթին	նշանակուած,	ըրաւ	մեզ	

eine	größere	Bestellung	auf	unsere
այիւ	կէտեալ	Պէշխանի	մաս	մեր
մէկ	մեծագոյն	հրաման	վրայ	

Fabrikate	gegen	Ziel .	Da	uns	dieses
Թաւաճութիւն	կէկէն	Յէլ	Տ	մեր	դիմաց
արտադրութեանց	պայմանամամով	որովհետեւ	մէկ		այս

Haus	jedoch	gänzlich	unbekannt	ist,
Հոս	եւթո՞ւ	կէշտէն	անգիտեմք	էն
տուն	ստակայն	բոլորովին	անծանօթ	է

würden	wir	Ihnen	sehr	verbunden	sein
լինէին	էլ	խն	շատ	ճեպարեալ	լինէին
պիտի	մեր	ձեզ	չաւ	երախտապարտ	լինանք

wenn	Sie	uns	über	dessen	bisherige
լին	Ձե	մեր	խն	դիմաց	պիտեմք
եթէ	դուք	մեզ	վրայ	անոր մինչեւ	հիմակոտան

Handlungsweise	aufklären	wollten.
Հանձնարարական	բացատրելու	էնքան
գործելու եղանակին	ծանօթացնել	ուզէիք .

Ihnen	im	voraus	für	Ihre	freundlichen
խն	էն	ճեպարեալ	ճեպարեալ	խն	ճեպարեալ
Ձեզ	կանխա	համար	ձեզ	բարեկամական	

Mitteilungen	dankend,	versichern
Մէջնալուծումներ	դիմաց	ճեպարեալ
տեղեկութեանց	չորհակալութեամբ	կ'աւանդցնենք

wir	Sie,	dass	wir	dieselben	vorsichtig
էլ	Ձե	որ	էլ	դիմաց	ճեպարեալ
մեր	ձեզ	որ	մեր	անկէ	զգուշութեամբ

benützen	werden
դիմաց	լինանք
օգտուիմք	պիտի .

Mit	aller	Achtung
Մէջ	մեր	Սիմոնի
	Յարգանքով	

Միւնիխ 6 Օգոստոս 1906

Տիա՛ր

Ձեր քաղաքէն տուն մը, որուն անունը ներփակեալ թուղթի մը վրայ նշանակուած է, մեր վաճառքներուն վրայ ապառիկ մեծ հրաման մը տուաւ մեզ: Այս տունը մեզ բոլորովին անծանօթ ըլլալուն, չատ շնորհապարտ պիտի ըլլանք Ձեզ եթէ անոր մինչեւ հիմակուան գործելու եղանակին վրայ մեզ տեղեկութիւն մը տալ հաճիք: Ձեր տուած տեղեկութեանց վրայ կանխաւ շնորհակալութիւննիս կը յայտնենք և կ'ապահովցնենք Ձեզ որ զանոնք զգուշութեամբ պիտի գործածենք

Մնամք յարգանօք

Առեւտրական Բրոնիկ

×

Առուտուրի կեանք

ԳՈՒՍՈՆՆԵՐՈՒ ՄԷՉ

25 0/0 ԱՒՆԵԼԻ

Էնկիւրիի վիլայէթին մէջ, ընդհանուր առմամբ, անցեալ տարիէն 25 0/0 աւելի է արմաթիքի արտադրութիւնը, թէև որակը քիչ մը ստորին է: Ասոր գլխաւոր պատճառն է ցողուններուն տարապայման աճումը անձրեւներուն պատճառաւ, որոնք գարնան սկիզբը առատ եղան և հատիկներուն կազմութեան միջոցին՝ նուազ: Վիլայէթին ներքին դնդաւներէն ստացուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ կտաւատի(զեյրեկ) հունձքը գոհացուցիչ է և անցած տարուան կրկինը ու թէքրէս աւելի պիտի ըլլայ: Անցած տարի 40 վաիւն արտաճուած էր, անգալիան սպառումէն զատ, մինչ այս տարի 15 թօնօնոց 100 վաիւնի հափ պիտի արտաճուի: Կըսուի թէ եարընի (կէս քիլօնոց հափ մը) դրութիւնը պիտի վերահաստատուի, որովհետև դիւղացի վաճառորդը չի հասկընար կշիռէն և կը կասկածի որ դնող վաճառականը կը խաբէ զինք: Նաև միշտ կը կասկածի հաշիւներու ճշտու-

թեան մասին, որովհետեւ գիւղացիները հաշիւ ընել չեն գիտեր և զնոց վաճառականը ինչ հաշիւ որ հանէ, պարտաւոր են համակերպիլ:

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԽՈՋԱԿԸ ԵՒ ԲՈՒՐԴԸ

×

ՈՒՂԵՒՈ՝ ՊԱՇՏՈՆԵԱՆԵՐ՝

Այս տարին յուսացուածին չափ գոհացուցիչ չեղաւ խողակի բերքը Խարբերդի մէջ: Շատ հունտեր փճացան խոնաւութեան պատճառաւ: Ընդհանրապէս չերամահունտի մէկ տուփը (25 կրամ) միջին հաշուով կ'արտադրէր 30 օխտ թարմ խոզակ, բայց այս տարի հաշիւ 20—25 օխտ եղաւ: Վերայէթին ամբողջ հունձքն է **202,200** քիլօ թարմ խողակ, հետեւեալ բաժանումով. —

Խարբերդ	տուփ	3400	քիլօ	99,800
Մաշաթիս	»	2000	»	51,200
Արաքիւր	»	200	»	8,900
Ակն	»	1000	»	32,000
Չմշկածագ	»	400	»	10,300
	»	<u>7000</u>	»	<u>202,200</u>

Թարմ խողակին մէկ օխտն 15—19 լրջ. ծախուեցաւ միզանին մէջ:

Բուրդի հրապարակը շատ ոգեւորուած է: Գիները քանի մը շարքէ ի վեր բարձրացած են օտար հրապարակներէ եկած խնդրանքներուն պատճառաւ: Արդէն չլուացումը **48,600** օխտ բուրդ գրկուեցաւ Հալէպ, ուրիշ շուքեաւ դրուելով Ամերիկա պիտի գրկուի:

Դերմանական առեար. տան մը ներկայացուցիչը, Մ. Բուրդ Եունկ Տիարպէքիւրէն Խարբերդ ծամանելով տեղացի վաճառականներուն այցելեց և Խարբերդի վաճառականութեան վրայ տեղեկութիւններ հաւաքեց: Երեք օր կենալէ վերջ, Մալաթիա և Սվադ դնաց: Նաև, Ֆարպփերֆի Քոռմ Մայսթեր Լուցիուս ունէ Պոխնիկ գերմանական ներկի գործարանին ուղեւոր պաշտօնեան, Մ. Ռիչարտ, Սամսոնէն Խարբերդ եկաւ և զբաղեցաւ տեղւոյն վրայ քնել հետեւեալ

ապրանքները. — Ներկեր, անիլինի իւղ և աղ, ալիզարին, քրմիական և դեղագործական արտադրութիւններ: Մ. Ռիչարտ խարերդէն մեկնելով Արաբիկի և Ալին գնաց:

Ատաբազարի մէջ

×

Մ. ՏԻՊՈՎԱՔԻԻ ՆՈՒՆԵՐԸ

Արմաիքը հնձուեցաւ: Յարենը նախարդ տարիէն 20—40 % պակաս է: Ընդհանաւին վարսակը առատ և առողջ է, բայց տեսակը չի հաւասարիր Փրանսական և հունգարական սե վարսակներուն տեսակին: Նախէ Զիֆթլիի տնօրէն Մ. Տիպովսքի այս երկու տեսակները փորձեց և ճերմակ վարսակին վրայ անոնց գերազանցութիւնը հաստատելով, իր հունձքը պիտի բաժնէ Ատաբազարի երկրագործներուն, տեղական վարսակներուն որակը ազնուացնելու համար: Այս տարի քիչ զարի ցանուեցաւ: Եգիպտացորենը կը արունակէ աճիլ և խիստ գեղեցիկ է: Հասկերը այնքան խոշորցած են որ կը կթին և գետինը կը պառկին, իբր թէ հասունցած ըլլային: Տակաւին կանաչ են: Հունձքը մէկ ամիսէն առաջ չի քաղուիր: Մ. Տիպովսքի Օգոստի սկիզբը քաղեց Բարիզի մօտ՝ Նօթան սիւր: Մառնի գաղթային պարտէզէն բերել տուած կանխահաս եգիպտացորենը, որուն արտադրութիւնը գոհացուցիչ է և ինչպէս կը տեսնուի, բնիկ եգիպտացորենէն երկու ամիս առաջ կը հասուննայ: Մ. Տիպովսքի այս եգիպտացորենէն ձրխաբար պիտի բաշխէ փափաքողներուն, 1907ի մէջ փորձելու համար: Կէլլէի, Ագհիտարի, Լէֆքէի մէջ քանքակի արտադրութիւնը աղէկ է: Շատոնց է որ այնքան առատ եղած չէր: Միայն թէ անձրեւ գալով չէ, որովհետեւ այն ատեն բամբակի հունձքը կ'ոչնչանայ: Այս բամբակէն իբր նմոյշ զննուած է Նօթան սիւր: Մառնի գաղթային պարտէզը, ուր շատ գնահատուած է:

Շերամարոյծներուն

Այս տարի ընդհանուր առմամբ շերամարոյծները միջակ արդիւնք մը ունեցան։ Օդերու աննպաստ ընթացքը թէև իր ազդեցութիւնը ունեցաւ, բայց շերամահուններու ոչ—բաղձացեալ վիճակն ալ իր մեծ բաժինը ունէր։ Այս տարի դիտելի էր որ գլխաւորաբար մեծաքանակ պատրաստող հնամարոյծներու հունտերը նուազագոյն արդիւնք մը ցոյց տուին, և ընդհակառակն փոքրաքանակ պատրաստող հնամարոյծներունը առաւելագոյն արդիւնք առաջ բերաւ։ Ասիկա անտարակոյս իր բնական պատճառը ունի։ Մեծ հնամարոյծները, որոնք մօտաւորապէս 80—100,000 տուփ հունտ կը պատրաստեն, բնական է որ իրենք չկարենալով կատարել այդ ահագին դործը, շերամներու վրայ հսկելու և անոնցմէ հունտ հանելու ամենադժուարին և ամենափոփոխ դործը կը յանձնեն խակ և անարուեստ ձեռքերու, որոնք միշտ սխալներ կը դործեն, լաւագոյնը կատարած ըլլալու յաւակնատութեամբ։ Մեծաքանակ պատրաստութիւն մը արուեստին բովանդակ պահանջումներուն համեմատ կատարել անկարելի կը դառնայ և հետեւաբար հունտերը բաղձացեալ առողջութեան մէջ չեն կրնար գտնուիլ, մինչդեռ փոքրաքանակ հնամարոյծները ամէն ինչ իրենց ձեռքով կը կատարեն, և ի վիճակի կ'ըլլան արուեստին ամէն տրամադրութիւնները կէտ առ կէտ գործադրելու և ամէն ատեն գործաւորութիւններու աշխատութեան վրայ հսկելու։ Հետեւաբար կը յորդորենք շերամարոյծները, որ փոխանակ 2—3 ոսկի քեյի մը համար այդ մեծաքանակ պատրաստուած հունտերէն առնելու, առնեն փոքրաքանակ պատրաստուած հունտերէն, որոնք աւելի արդիւնք տալու ամէն հաւանականութիւն ունին։

Յ. Պ. — Ռոսսոյո.

ԱԳՇԷՆԻՐԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԸ

Ագշէհիւր, երկաթուղոյն հասնելէն ի վեր, մեծ կարեւորութիւն ստացած է։ Իբրև երկրագործական քաղաք կ'ար-

տադրէ ցորեն, գարի, 1000 վակոնի չափ, ափիոն իրը 6—700 կողով, թիֆթիք, բուրդ, այծի և կովու կաշի մեծ քանակութեամբ, թէպէտ միգրէյէնն ալ առատ է, սակայն տեղւոյն մէջ կ'սպառուի:

Վաճառականաց անուններն են. — Տեարք հաճի Հալիլ վատէ եղբայրները, Ագ Աղազատէ, Քէօնէ Ահմէտ վատէ, հաճի Քուրա վատէ եղբայրները, Մէստճեան եղբարք, Աստուրեան եղբարք, Բարադամեան եղբարք, Վարդանեան, Թէքնէեան, Բարադեան եղբարք, ևլն.:

Թոփատի Հրապարակը

×

Թօփատէն Գ. Աշըխան եֆ. կը գրե մեզ. —

Այս տարի յաճախակի տեղացող անձրեւներուն պատճառով Թօփատի և չրջականերու բոյսերը ակնկալուած արդիւնքը չտուին: Թէպէտ նախորդ տարուան հետ բաղդատելով 50% առաւելութիւն մը կայ, սակայն սոյն անձրեւներէն թէ՛ աֆիոնը մնասուեցաւ և թէ ցորենի ու գարիի հասկերը չունեցան իրենց բնական ատոք վիճակը: Արմատիքի նոր բերքը բուսական բարձր գիներով ծախուիլ սկըսած է: Ընդհանրէն երբ մեծաքանակ Սամսոն արտածուելուն պատճառով խիստ սուղ են և աժաննալու ալ յոյս չկայ:

Այս տարի ծախուեցաւ մօտ 5 — 6000 օխա աֆիոն, 100էն մինչեւ 120 զրչ: Այս գիները թէ և Պոլսոյ հրապարակին գիներուն հետ բաղդատելով անհամեմատ սուղ են, բայց կ'երեւի թէ կա՛մ աֆիոնի խնդրանքը խիստ նշանակելի հանգամանք մը ստացաւ և կամ թէ նորանոր ներածման կեդրոններ երեւան ելլելով, հրապարակի ճեքօղիկ պալրանքը նուազ եկաւ: Տեղւոյս վրայ մեծաքանակ աֆիոն գինեցին Տեարք Իքրանոսեան Նըքարի, որոնք մասնաւոր պաշտօնեայ մը ևս Մալաթիա զրկած են այնտեղի պալրանքէն ալ մեծկալ բառի մը բռնելու համար: Կիւլպէնկեաններու ներկայացուցիչ Հաճի Թորոս աղա Ղազարեան, Աղամաշեան, Աեքեմեան, Պոյաճօղլու, Եօրսանաֆի ևլն.՝ մեծ

մասը ի հաշիւ Պոլսոյ վաճառականին, կատարեցին իրենց գնումները մասնաւոր յանձնարարողչէքով մը: Սաշխաշի և մահլէպի բերքը ըստ բաւականին յաջող էր, բայց նուշը և ճէհրին շատ նուազ էին: Նուշին նոր գրիւը բարձրացաւ մինչեւ 50 դրշի, իսկ ճէհրին լիդրը 27 — 31 դրշի իրարու ձեռքէ կը յափշտակէին տեղական արհեստին՝ եագմանիութեան մէջ գործածելու համար: Միջանկեալ կերպով յիշենք ճէհրին պատմութիւնը, որ խիստ հետաքրքրաշարժ կողմեր ունեցած է թօգատցւոցս համար: Սա պտուղն է թփածէ ծառի մը որ քիչ խնամք կը պահանջէ, բայց առատ պտուղ կուտայ: 3 սանդիւմ տրամագծով կորիզաւոր պտուղ մ'է մահլէպի նման, և կանանչ վիճակի մէջ կը ժողվեն ու կը չորցնեն: Քաղաքիս շրջակայ պարտէզներուն, այգիներուն և մասնաւորաբար գիւղերու մէջ կային ճեհրի-շիֆ անուամբ մասնաւոր տեղեր, ուր կը մշակէին այս թուփը: Ասկէ տասնեակ տարիներ առաջ ճէհրին լիդրը մինչև 400 դրշի և աւելի բարձրացած և եւրոպական հրապարակէն մեծ խնդրանք տեղի ունեցած էր, բայց ժամանակ մը վերջը մինչև 5 դրշի իջած էր գինը: Այս անակնկալին վրայ շատեր անխոհեմաբար արմատախիլ ըրին իրենց ճէհրի թուփերը: Այսօր, ինչպէս ըսինք, մինչև 31 դրշի բարձրացած և հետզհետէ ալ բարձրանալու վրայ է, որովհետև եալմաճիութեան մէջ դեղին ներկը ստանալու համար շատ դործածուած նիւթերէն մին է, և բաց աստի տարեկան արտադրութիւնը անբաւական գալով տէքօղիդ տպրանքը սպառման նիւթ դարձած է: Ժամանակ պիտի գայ որ հին ապրանքը սպառելով և նոր բերքն ալ անբաւական գալով կրկին բարձրացում մը պիտի ունենայ:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԵՒ ՍԵՂԱՆԱԻՈՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔՐ

Բարիդի սակարանին մէջ շարունակեց նախընթաց շաբաթուան ոգևորութիւնը: Ամէն արժեթուղթերու գինը քիչ շատ ելեւէջ մը ունեցաւ սակարանին մէջ: Ռոսմական թուղթերը, որոնք երկար ատենէ ի վեր կը կոտրէին, անցեալ եօթնեկին մէջ փոքր ինչ վրայ դրին: Ապահովագ-

րական մեծ ընկերութիւններ Վալբարէզոյի աղէտներու վա-
խարէնը վճարելու համար մեծագումար գումարի պէտք ու-
նէին և ստիպուեցան իրենց քով գտնուած Ռանթերէն բա-
ւական քանակութեամբ ծախել, ինչ որ աղբեցութիւն ըրաւ
Ֆրանսո. Ռանթին վրայ, որ 98էն 98.17ի ելնելէ յետոյ մին-
չեւ 97.60 իջաւ: Այս շարժում Խնայողական Մատուցները
երեք օրուան մէջ միայն՝ 98,000 Ռանթ գնեցին: Լոնտոնի
Սակարանը թոյլ էր անցեալ շաբաթ: Արձակուրդներու և
խիստ տաքերուն պատճառաւ ամէն տարի այս միջոցին սա-
կարանի գործերը հոն այսպէս անկանոն կ'ըլլան: Բացառա-
բար կարգ մը արժեթուղթերու վրայ, մասնաւորաբար ամե-
րիկեան երկաթուղիներու վրայ բաւական գործառնութիւն
եղաւ, ինչ որ հետեւանքն էր ցամաքային Եւրպոյի և աս-
մերիկեան սակարաններու մէջ տիրող ոգեւորութեան: Նիւ
Եօրքի սակարանին մէջ երկաթուղիի և ճարտարային թուղ-
թերու վրայ խիստ կարեւոր գործեր եղան: Երկաթուղիի
թուղթերուն մէջ Union Pacific ի արժէքը 46% և ճարտա-
րային թուղթերու մէջ *nacondo* 39 $\frac{1}{2}$ % բարձրացաւ:
Քուալայի կարեւոր բերքին՝ շաքարին համար կ'ընեն թէ այս
տարի 90 միլիոն տոլարի արժէքով արտադրութիւն մը պի-
տի ունենայ, սակայն զայն ծախու վիճակի մը բերելու հա-
մար 9 միլիոն տոլար ավանս մը ընել հարկ է հողագործին,
ճարտարագործին և իրաց այս ընթացքին մէջ ոչ ոք կըր-
նայ դրամ տալ այդ նպատակաւ: Այս տարի հոն Ռիօի
և Բինաուի գերման ծխախոտի մեծ տնկարկութիւններն
ալ յաջող չեն, կ'ըսուի, և այս ալ իր հակազդեցութիւ-
նը կ'ընէ Նիւ Եօրքի սակարանին և առևտր. հրապա-
րակներու վրայ: Բարիդի սակարանին մէջ Օսմ. Միացեալին
գիներն էին 97³⁵, 97⁵⁵, 97¹⁰, Բուսէլիի երկաթուղիինը՝
144 $\frac{1}{2}$ — 145, Ֆրանս. Ռանթինը 97⁶⁰, 98, 98¹⁷, Սպանիա-
կան արտաքինը 96⁷⁰, 96⁹⁰, 97³⁰, Ռուսական 3 $\frac{1}{10}$ (1891)
58⁹⁰, 59²⁵, 5 $\frac{1}{10}$ (1906) 80 — 80²⁰: Անգլիական Քոնսոլի-
տը 86 $\frac{3}{8}$ — 86 $\frac{11}{16}$ Վարկի թուղթերուն բոլոր կարեւոր տե-
սակներուն գիները լաւ էին և բաւական գործառնութիւն
եղաւ: Պանք տը Ֆռանսի վերջին գինն էր 3900 ֆր.,
Քոէտի Լիօնէինը 1187 և Պանք Օթոմանինը 660, Երկաթու-
ղիի թուղթերուն մէջ մեծ ոգեւորութիւն կար Դամասկոս—

Համայնի բաժնեթուղթերուն վրայ, ինչ որ կը վերագրուի
սա լուրին թէ Համաէ Ալէնի գիծն աւարտած է և Պէյրու-
թի հետ ուղղակի. պիտի հաղորդակցի ի մօտոյ: Հանքային
թուղթերուն մէջ պղինձը կը շարունակէ իր ամուր վիճա-
կը: Անցեալ շաբթու Ռիօթինթօ մինչեւ հիմա չտեսնուած
գինով մը բարձրացաւ. Վերջին գինն էր 1783 — 155, Թար-
սուսի գինն էր 180 — 182, Բէք Բօքըր 166 — 169: Պա-
լիայի գինը մինչեւ 683ի բարձրացաւ:

* * * Անցեալ եօթնեկին մէջ դրամական հրապարակը
թիւս նպաստաւոր էր թէ՛ ի Լոնտօն և թէ՛ ի Նիւ Եօքս:
Լոնտօն առատ դրամ կար և շահագործելու տեղ կը պակ-
սէր: Խիստ կարճ օրերու համար մինչեւ 1⁰/₀ եղաւ անոսի
ստիւլը: Ութ օրուան համար սակն էր 2 ¹/₄ ⁰/₀, իսկ եռամս-
եայ թուղթերունը 3 ³/₈ ⁰/₀: Անցեալ շաբթու Պոլսոյ սակա-
րանի մէջ գիներն էին Օտմ. միացեալ 102 ²/₄ 103 ³/₀, Բու-
մէլի երկաթուղի 143 ³/₄ — 144 ¹/₄:

ՄԵՏԱՂՆԵՐՈՒ ԳԻՆԸ

Լ Ո Ն Տ Ո Ն Ի Ս Ա Կ Ա Ր Ա Ն Ը

Թօնօն 1010 քիլօ. —

Պղինձ (անմիջ. յանձ.)	£.	84 ³ / ₄	—	86 ¹ / ₂
» (երեք ամիսէն) »		84 ⁷ / ₈	—	85 ³ / ₈
Անագ (անմիջ. յանձ.) »		182 ¹ / ₄	—	185
» (երեք ամիսէն) »		182 ⁷ / ₈	—	184 ¹ / ₄
Զինկօ (անմիջ. յանձ.) »		27 ³ / ₈	—	27 ³ / ₈
Կապար (անգլիական) »		17 ³ / ₄	—	18 ³ / ₁₆
» (սպանիական) »		17.10	—	17 ⁸ / ₉
Արծաթ ունկին »		30 ⁷ / ₈	—	31 ¹ / ₄

Բ Ա Ր Ի Զ Ի Ս Ա Կ Ա Ր Ա Ն Ը

100 քիլօն

		18 Օգոստոս	25 Օգոստոս
Պղինձ	Փր.	220.50	223.75
Անագ	»	495	497.50
Կապար	»	49.50	50
Զինկօ	»	72.50	72.75
Արծաթ	»	113	114.25

ՊՈԼՍՈՑ ՆՍԻՍԱԶՆԵՂԻՍԵԸ

Սեպտ. 8էն (Ը. Ե.) մինչեւ 22 հետեւեալ առեւար. չոգեանաւորը եկած են կամ կ'սպասուին Պոլսոյ նաւահանգիստը.

ՎԱԼԹԷՐ ՍԻԿԸՌ (ՃՕԼԻ) ի Սարակոսա Սեպտ. 10: ՈՒԻԹՕԼԻ Ռանեսու, 10: ՀԻԼՏ Է ՌԻՅՕԻ Աշխբո 19: ՏՕՅՁԷ ԼԷՎԱՆԹԻ ԹԿՆԵՏՈՒՍ՝ 8, Միլոս՝ 18, Լուպրոս՝ 21, Ֆեյհուսե՝ 22, ԱԻՍՏՐ. ԼՕՅՏԻ Էրթերթե՝ 13, Էթթոռե՝ 14, Պուֆօվինա՝ 17, ՄԷՍՍԱԺԸՌԻԻ Պուֆօն՝ 17: ՖՈՒԷՍԻՆԷԻ Սիւզ. Ֆոռեսինե՝ 17: ԲԱՔԷԻ Սիոնագի՝ 10, Անաթոլի՝ 18: ՅԼՕՌԻՐ ՌՈՒՊԱԹԻՆՈՅԻ Լեվանցո՝ 12: ՅՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՈՅԻ Բօլլուֆա՝ 14: ԿԻԼՔՐԻՍԹ ՎԱԼՔԷՐԻ Օոֆիս՝ 18:

Բամբակի հրապարակը

Բամբակ պատրաստ	8 Սեպտ.	4, 97
	10 »	4, 96
	11 »	4, 85
	12 »	4, 97

ՓՈԽՍՆՍԱԶՆԵՂԻՍ ԳԻՆՍԵԸ

Լոնսոնի վրայ չէք 1 Անգլ. ոսկի	109. 25	դրուշ
Բարիզի » » 1 Օսմ. ոսկի	22. 97 1/2	Փրանք
Պեռլինի » »	18. 67	մառք
Վիեննայի » »	21. 90	քուրոն

Ներածութիւն

Երկու շաբթուան մէջ Մայրաքաղաքիս վաճառականներուն հասած ապրանքները. —

Մ. եւ Գ. Շաւսանճեան	68	հալ բրդեղէն, վրուռ, քէթէն են.
Մ. Բեխեան եւ Ընկ.	63	» պատմա քառարլը, վրուռ, են.
Գր. Յակոբեան	51	» տօք., պատմա, տիմի, Էլն.
Մագ. Յակոբեան	43	» մանած, տիմի, եազմա
Թիմուրեան եղբարք	32	» » » »
Երամեան եղբարք	51	» պատմա, վրուռ, Էլն.
Լ. Արմաղանեան եւ Ընկ.	10	» քառար., պատմա, վրուռ
Օննիկ Միհրան	30	» պատմա, բազէն, Էլն.
Թիրեաֆեան Կեփրեկեան	26	» » » »

(Կը շարունակուի)

Յանձնարարելի արժեքուղեբերու Գ. Լ. վերջին ցանկը տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ՝ յաջորդ թիւով:

Արտօնատէր Հ. Ս. Խ. Իիթիձեմեան | Տպագր. Ն. ՊէրՊէրեմեան եւ ՈՐԴԻ

Տե՛ր. — Պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ քաղաքիս մէջ մանիֆաթութեան եւ մանածի գործերէս զատ յանձնաւորութեան տուն մը եւս հաստատած եմ եւ կ'ըրադիմ զմիսիոնի վերաբերեալ ալէն տեսակ գործերով, ինչպէս. քանակիք եկած ապրանքներ մաքսէն կը հանենք, եւ ի հարմար պայմանաւոր կերպով մեր ճեքօին մէջ կը պահենք կամ կը ղրկենք յանձնարարեալ տեղը:

1. — Մանածի եւ ճերմակեղէնի այլ եւ այլ տեղեր պատելիք տեսակներու մասին գաղափար մը կազմել փափաքողներու լիով տեղեկութիւններ կը տրուին:

2. — Ուրիշի հաշուոյն գնում եւ վաճառուի:

Յուսալով որ ինչպէս անկէց առաջ՝ նոյնպէս այսուհետեւ պիտի պատուէք զիս ձեր վստահութեամբ:

Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր, խորին յարգանքներս:

Եղմիս 15 Յունիս 1906

ՄԻՀՐԱՆ ՊԱՌԳՆԵԱՆ

10—3

Արքահամ Կ. Կտաւնեան

ԻԶՄԻՏ

ԿՍՏԱՆՁՆԷ Նրդեհի եւ ծովային ապահովագրութիւններ, իմիսիոնի եւ մաքսային ու ապագրական գործեր, քառուէթիքներու յանձնարարութիւններ եւ Եւրոպական գործարաններու միջոցաւ ֆօթօկրաֆի համեմատ պատկերաշարք փառք քաղաքներու յանձնարարութիւն:

ԿԼԷՅԻՄԱՅԻԹԷ ամսական վճարումով Սաքսոնիոյ տառջնակարգ դաշնակներ, անգլ. տոկոսն դրամարկղներ, սիսիք-վըներ եւլյն. Գաւառային յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին:

Հասցե. — ԱԲՐԱՀԱՄ Կ. ԿՏԱՆԶԵԱՆ. — ԻԶՄԻՏ

5 2

Ամէն մարդ կը հետաքրքրուի

Դիտնալու լուսանկարչութեան գաղտնիքներն և սովորելու գործածուող դեղերուն բաղադրութիւնները, Հարկ չկայ լուսանկարչներուն աղաչել, վճարեցէք միմիայն

2 ՂՐՈՒՇ

որով կ'ստանաք «Արուեստ Լուսանկարչութեան» սիրուն գրքոյկը, որուն մէջ պիտի գտնէք լուսանկարչութեան ամէն ճիւղերուն համառօտագրութիւնը, քառթ-փութայններու վըրայ ուղուած տեսարանները տպելու և մետաքսեայ թաղկի-նակի վրայ ուղուած պատկերը հանելու կերպերն ևլն. ևլն.

Կը հախուի բոլոր գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղին է Ս. Դաւթեան գործակալութիւն, Մեծաքանակ գնողներու հարևոր գեղջ, Դիմել հեղինակին, ՅԱԿՈԲ ԹԷՐԶԵԱՆ Դեղագործ Ասան:

ՍՏԱՅԱՆՔ Զափական Գիտութեանց ծանօթ ուսուցիչ
Երուանդ էՖ. Գարթալեանի հեղինակած եւ Ն. Պէրպլէեան
եւ Որդի տպարանէն ի լոյս ընծայուած երկու կարեւոր գրու-
թեք, ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ, Տարրական դասըն-
թացքի համար, եւ ԲԱՐԵԿԱՄ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ, Միջին
դասընթացքի համար, նոր եւ դիւրուստց մէթոտով: Այս նո-
րատիպ դասագրքերը կը յանձնարարենք վարժարանաց տե-
սուհներուն եւ մասնագէտներուն:

ՄՍՏԱՆԻ Միհրան էֆ. Յովհաննէսեանի պատրաստած
 և Զարդարեան գրատան կողմէ Հրատարակուած Յրաններէն
 Նոր Քերական անուն գիրքը, տղայոց և չափահասներու
 համար Այս նոր Քերականը ընթերցանութեան դժուարու-
 թիւնները պարզած և դիւրացուցած է և կրնայ օգտակար
 ըլլալ Յրաններէն սովորիլ ու գործնետուն :

ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԵՑԱԻ Բեհիմի Գամուսը Օսմանի անուն
պատկերազարդ ձոխ բառարանին երրորդ ֆորման :

Զորեկեցուեան խօսակցութիւն

ՀԱՅ. ԳԱՂ. ԱՆԴԼ. ԵՒ ԳԵՐՄ.

Զ. Տ. Ս. Փափազեան Էֆ. ի այս երկը կը բաղկանայ
320 էջերէ. Ա. Բառագրութ. Բ. Սոսակց. գնման, վաճառ-
ման, ճամբորդութեան Գ. Նամակներ, հրախրագրեր եւ
առեւտր. Թղթակցութիւններ. Կարելի է խիստ կարճ ժա-
մանակի մէջ խօսիլ յիշեալ լեզուները: Գին լաթահազմի 12
դրչ.: Կը ծախուի զբաւաճառաց քով. Կեդրոնատեղին է
Պալենց գրատուն, նաեւ Էսկիեան գրատուն: Վարժարանաց
համար գեղջ:

10—4

ԳՈՐԾԵԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐՈՆ . — Հայ. Անգղ. — Զ. Յ. Ս. Փա-
վազեան էՖ.ի այս երկը կը բաղկանայ 507 էջերէ եւ կը պարա-
նակէ 10,000 է աւելի քառեր, ոմեր, առաջումներ: Պատրաս-
տուած է խնամով եւ գլխաւոր հետեւողութեամբ Webster ի հե-
տակար բառագրքին: Անկրածնշտ է ամենուն: Գին լարակազմի
5 դրան: Կը ծախուի գրավանաւորչ քով: Կեդրոնաւորի՝ Պալինց
գրատուն նաեւ Լեփիսնա գրատուն: Զ. 10

Գուտաները հաստատած վաճառականներ, յանձնակատարներ, գործաւորներ, դպրոցի պատասխանատուներ միտք ալիք ունին տարագրական գործեր պատրաստել տալու, բայց կը շուտարին մտածելով քի որո՞ւ յանձնարարեն զանոնք որ ածան, մահուր եւ փութով կատարուին: Անոստ յաւազոյն միջոցն է դիմել ուղղակի

ՆՁԱՆ՝ ԴԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

[illegible]

REVU
Bab-A
Տարեկ
Հեցա
նամ
Միամ
Ժանոս
ըն

1742

કચ્છ

ԲԻԻՐԱԿՆ

Շ Ա Ռ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

«PURAGN»

Թիւ 33

«يوراكن»

REVUE ARMENIENNE
Bab-Ali Djaddressi, N°. 38

Յ Ս Ե Պ Տ Ե Մ.

ارمنيجه غزني
باب عالی جاده سنده؛ نومرو ۳۸

1906

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ն Ե Ր

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ն Ե Ր

Տարեկան բաժնեդին, կանխիկ 72. 60
Վեցամսեայ » » 30
Յուամսեայ » » 15
Միամսեայ » » 5
Ծանուցումներ կ'ընդունուին դիւ-
րամատչելի պայմաններով

Տարեկան բաժնեգինը կանխիկ վը-
ճարողը կ'ստանայ
1. — Հինգ հատոր ՄԷՃԷԼԷ
2. — Հարկը այցաքարտ
3. — Ծանուցումի մը իրաւունք
2 բաժանորդ զոտնողին Է+0 Բ-+ մը

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

ԿՐԵՆՈՐ ՎՃԱՌՈՒՄ ԵՎ առեւտր. հրապարակին վրայ
ՅԱՆՉԱՐԱՐՈՒՄ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ. — Դ. եւ վերջին
ցանկ
ՄԱՆԻՖԵՍՏԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ. — Կարեւոր գոր-
ծառնութիւններ. — Մըցում եւ խնդրանք
ԽՈՋ Է ՂԱՊՆԵԶ ՅԱՆԻՇԷՃ
ԴՄՏԱԿԱՆ ԿՐՈՂԻԿ. — Ծովային առեւտրական դատա-
րանին առջեւ տեսնուած դատեր
ԿՐԻՄԱՆՍԿԻ ԱՌԵՆՏԱԿԱՆ ԼՅՋՈՒ
ԱՌԵՆՏԱԿԱՆ ԿՐՈՂԻԿ. — Նոր գործարաններ Իտալիոյ
մէջ. — Արտածութիւն. — Կիրասոնի վաճառականներն ու
արհեստաւորները. — Ռոտտոլոյի վաճառականները. —
Դրամական եւ սեղանաւորական կեանքը. — Մանածի
գիները. — Բամբակի հրապարակը. — Պոլսոյ նաւահան-
գիստը

Համար 40 փաթա

Համար 40 փաթա

ՍՏԱՑԱՆՔ վիպականերու սիրուն փնջիկ մը, ԿԻՆԸ ընդ-
հանուր վերնագրին տակ, Տիար Ենովք Արմէնէ, երիտա-
սարդ հեղինակին այս անդրանիկ հրատարակութիւնը շնոր-
հաւորելէ ետք, կը մաղթենք որ հետզհետէ լոյս տեսնեն
իր գրական միւս գործերը, ինկածներ, Լեզու եւ Գրիչ, Ա-
պագայ՝ Աշխարհաբարը, Գրական կեանք եւն. . .

Անշուշտ ամէն գրասէր պիտի փափաքի ունենալ Տիար
Ենովք Արմէնի այս նոր հրատարակութիւնը, գրական գեղե-
ցիկ վայելք մը ըմբոշխնելու համար, Բիւրականի Խմբագրու-
թիւնը սիրայօժար կ'ստանանք իրեն եղած խնդրանքները
հաղորդել հեղինակին, եթէ գրքին փոխարժէքը, 5 դր., և
բօսդի ծախքը միասին ղրկուին:

ԱԶԴ

Լոյս տեսան. — Ա. Մայր. Լեզու Դաւթեան 2 ¹/₂ դր.
Բ. » » » 5 »
Գ. » » » 5 »

Արուեստ Լուսանկարչութեան գին 3 դր.:

Մամուլի տակ է նոր Գերականութիւն Աշխարհաբար
լեզուի Սմբատ Դաւթեանէ: 2-1

ԱՐՄԷՆ Խ. ԹԵՎՐԻԶԵԱՆ

Շերամաբան — Հնչալանառ

Խ Ա Ր Բ Ե Ր Դ

Կ'ուզէ՞ք առողջ, կորովի, խիստ ընտիր ու միանգամայն
դիւրամատչելի գիրներով շերամի հունս մը (Պաղտատի) ձեռ-
բերել, ուղղակի վերի հասցէին դիմեցէք, որ իրեն սկզբունք
ընտրած է իր արդար չափը յաճախորդաց շահուն մէջ փո-
տըռել, Բազում տարիներու գործառնութիւնները ասիկա կը
հաստատեն արդէն: Փորձեցէք ու դուք ալ պիտի համոզ-
ուիք: Յաճախորդներէն փափաքողաց շերամապահական հր-
րահանգներ ալ կը տրուին ձերպէս: Կեղծերէն չխաբուելու
համար էթիքէթին ու շղարշ տոպրակի կնքամօմին վրայ
AHT երեք միացեալ գրերու վաճառանիշը փնտռելու է: